

De Achterblijvers

We zijn verslaafd aan goedkope fossiele energie. Sommige verslaafden reddten het niet, te verslaafd aan het gemakkelijk geld verdienen met fossiel. Ze verzetten de bakens niet op tijd. Voorbeelden zijn het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds en Shell.

Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds

Het ABP is het grootste pensioenfonds in Nederland en belegt ca. € 400 miljard, onder andere in Shell. Van de 20 miljard winst in 2018 keerde Shell 12 miljard uit aan de aandeelhouders. Behalve lucratief zijn aandelen Shell ook zeer risicovol. Immers, als we het akkoord van Parijs uitvoeren, dan moet het grootste deel van de voorraden fossiel in de grond blijven. Klaas Knot, president van De Nederlandsche Bank, waarschuwt voor 'stranded assets'. Het aanhouden van Shell aandelen kun je gerust speculatief noemen. In 2005 verloor Shell een kwart van de beurswaarde na 'gesjoemel' met bewezen olie- en gasvoorraden. ABP behoort niet tot de activistische aandeelhouders die Shell proberen te bewegen tot een meer milieuvriendelijke koers. Wel heeft het ABP zich tijdens de Shell-jaarvergadering in 2019 van stemming onthouden toen de motie van 'Follow This' over de duurzaamheid van Shell aan de orde was. Noord Koreaanse percentages ten gunste van de Shell strategie.

Als verontruste ambtenaar heb ik een aantal jaren geleden Corien Wortman-Kool (bestuursvoorzitter ABP) een brief hierover geschreven. Het antwoord was teleurstellend: 'We volgen Shell nauwlettend'. Het ABP gaat door op de fossiele weg getuige het eigen rapport 'Duurzaam en verantwoord beleggen 2018'. Naar duurzame energie gaat 4,9 miljard en fossiel 16,5 miljard, met aanzienlijke uitbreiding in Rosneft en Gazprom. ABP investeert trouwens, net als andere pensioenfondsen, ook nog in kolencentrales

Royal Dutch Shell

Hoe brengt Shell 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' in de praktijk? Shell betaalt, net als andere grote bedrijven, zoals Akzo/Nobel, Philips en Unilever, geen belasting in Nederland. Zelfs over de 1 miljard die Shell in Nederland verdient, betaalt het geen winstbelasting van 25%. Dat is niet echt hun schuld, maar van de politiek die dat mogelijk maakt. Het is Shell wel aan te rekenen dat zij het dividend dat zij betaalt voor de helft over New Jersey laat lopen en zo dividendbelasting vermijdt. De politiek heeft de handschoen opgepakt, zij het een fluwelen handschoen. Vanaf 2021 gaan de grote bedrijven in Nederland samen voor naar schatting 250 miljoen per jaar belasting betalen. Shell behoort tot de zes grootste oliemaatschappijen in de wereld. En dat schept verplichtingen ten aanzien van de energietransitie. Tenminste, dat zou je verwachten van een bedrijf dat er al in 1991 van overtuigd was dat de mens oorzaak is van klimaatverandering. Shell bracht toen de film uit: 'A Climate of Concern'. Toch wil Shell voor de jaren 2021-2025 tienmaal zoveel investeren in het zoeken naar meer olie en gas (27 miljard) dan in alternatieve energie (2-3 miljard). Shell is daarin trouwens niet de enige. De grote oliemaatschappijen hebben aangekondigd tot 2024 voor 1400 miljard aan investeringen te doen in fossiel. Het Spaanse Repsol is de eerste uitzondering. Dit bedrijf wil in 2050 koolstofvrij zijn en heeft zijn olievoorraden met 4,8 miljard afgewaardeerd. British Petroleum heeft aangekondigd in 2050 klimaatneutraal te willen zijn, maar heeft nog geen transitiepad geformuleerd.

ABP zit met risicovolle Shell aandelen, maar kan die nog verkopen. Shell zit meer in de klem. Voor de hand ligt dat zij zich transformeren van olie- en gasboer naar energieleverancier. De CEO van Shell, Ben van der Beurden, heeft het licht nog niet gezien. Is hij zijn 20 miljoen (salaris 2018) wel waard?

Johan (Dwar)Sliggers